

Ársreikningur samstæðu

Fyrir árið 2018

Ársreikningur samstæðu 2018

Vörður tryggingar hf.

Borgartúni 25

105 Reykjavík

Kt. 441099-3399

Efnisyfirlit

Áritun óháðs endurskoðanda	2
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	4
Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu	6
Efnahagsreikningur	7
Eiginfjáryfirlit	8
Sjóðstreymi	9
Skýringar	10
Viðaukar	37

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og hluthafa Varðar trygginga hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Varðar trygginga hf. fyrir árið 2018. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, yfirlit um breytingu á eigin fé, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2018, efnahag þess 31. desember 2018 og breytingu á handbæru fé á árinu 2018, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við erum óháð Verði tryggingum hf. í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og forstjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela skýrslu stjórnar, tjónapróun og yfirlit um rekstur og efnahag.

Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórn og forstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Varðar trygginga hf. Ef við á, skulu stjórn og forstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórn og forstjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Áritun óháðra endurskoðenda

Nægjanlega vissa er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvisandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasendum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Metum í heild sinni hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við samstæðuársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflum fullnægjandi endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á áliti okkar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Kópavogi, 20. febrúar 2019

Deloitte ehf.

Pálína Árnadóttir

endurskoðandi

Jóhann Óskar Haraldsson

endurskoðandi

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Ársreikningur samstæðu Varðar trygginga hf. ("samstæðan" eða "Vörður") fyrir árið 2018 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur í lögum um ársreikninga. Aðalstarfsemi samstæðunnar felst í váttryggingarekstri og fjárfestingum.

Rekstur ársins 2018

Samkvæmt rekstrarreikningi og yfirliti um heildarafkomu nam hagnaður ársins 1.245,6 millj. kr. og þann 31. desember 2018 námu heildareignir samstæðunnar 21.660 millj. kr. Eigið fé í árslok 2018 nam 6.753 millj. kr. og eiginfjárlutfall samstæðunnar var 31,2%. Gjaldþolshlutfall (SCR) í samræmi við Solvency II nam 148% í árslok eftir að tekið hefur verið tillit til fyrirhugaðrar arðgreiðslu til hluthafa, sjá nánari umfjöllun í skýringu 21 um gjaldþol. Laun og tengd gjöld námu 1.172 millj. kr. og fjöldi ársverka á árinu 2018 var 86,5.

Hlutfé

Hlutfé í árslok nam 1.367,8 millj. kr. og er óbreytt frá upphafi árs. Í árslok voru tveir hluthafar, Arion banki hf. á allt hlutfé að undanskildum einum hlut sem er í eigu Varðar líftrygginga hf. og er það óbreytt frá lokum fyrra árs.

Stjórn Varðar leggur til að greiddur verði arður til hluthafa að fjárhæð 450 millj. kr. á árinu 2019 vegna 2018 en vísar að öðru leyti í eiginfjárfirlit um breytingar á eigin fé og ráðstöfun hagnaðar.

Stjórnarhættir

Samstæðan er eining tengd almannahagsmunum og ber að birta yfirlýsingu um stjórnarhætti sína í skýrslu stjórnar. Stjórn Varðar leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og fylgja leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem Viðskiptaráð Íslands, Nasdaq Iceland og Samtök atvinnulífsins gáfu út í endurskoðaðri útgáfu í júní 2015. Í samræmi við ofangreindar leiðbeiningar um góða stjórnarhætti og lög um ársreikninga og váttryggingastarfsemi, hefur stjórn Varðar útbúið stjórnarháttayfirlýsingu sem birt er í ársskýrslu samstæðunnar á heimasíðu félagsins.

Í stjórn Varðar eru fimm stjórnarmenn, þrjár konur og tveir karlar. Er kynjahlutfallið því í samræmi við lög sem kveða á um að fyrirtæki með starfsmenn fleiri en 50 skuli tryggja að hlutfall hvors kyns í stjórn sé eigi lægra en 40%.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Ársreikningalög kveða á um að í yfirliti með skýrslu stjórnar tiltekinna félaga skuli fylgja upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Jafnframt skal gera grein fyrir stefnu félagsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum. Þá skal yfirlitið hafa að geyma stutta lýsingu á viðskiptalíkani félagsins, ófjárhagslega lykilmælikvarða og fleira. Hafi félagið ekki stefnu í tengslum við eitt eða fleiri mál samkvæmt lagagreininni skal gera skýra og rökstudda grein fyrir því í yfirlitinu. Samstæðan telst vera eining tengd almannahagsmunum og fellur undir fyrrnefndar kröfur um upplýsingagjöf vegna innleiðingar á tilskipun Evrópusambandsins. Fyrrgreindar upplýsingar eru birtar í ársskýrslu samstæðunnar á heimasíðu Varðar.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju er það álit okkar að ársreikningur samstæðu Varðar trygginga hf. gefi glögga mynd af rekstrarafkomu samstæðunnar á árinu 2018 og fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2018. Jafnframt er það álit okkar að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar og forstjóra gefi glöggt yfirlit um þróun og árangur í rekstri samstæðunnar, stöðu hennar í árslok og lýsi helstu áhættuþáttum sem hún býr við. Frekari upplýsingar um áhættuþætti eru í skýringu 30 í ársreikningnum.

Stjórn og forstjóri Varðar trygginga hf. hafa í dag farið yfir ársreikning samstæðunnar fyrir árið 2018 og staðfesta hann með undirritun sinni. Stjórn og forstjóri leggja til við aðalfund Varðar að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 20. febrúar 2019

Stjórn Varðar trygginga hf.:

Benedikt Olgeirsson, stjórnarformaður

Jóa Brá Benediktsdóttir

Guðný Benediktsdóttir

Sigrún Ragna Ólafsdóttir

Óskar Hafnfjörð Auðunsson

Forstjóri:

Guðmundur Jóhann Jónsson

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu 2018

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

	<i>Skýr.</i>	2018	2017
Iðgjöld ársins		10.843.784	9.726.488
Hluti endurtryggjenda		(385.155)	(428.112)
Eigin iðgjöld	7	10.458.629	9.298.376
Fjáreignatekjur	9	896.354	1.181.366
Óinnl. afkoma vegna líftr. með fjárfest. áhættu líftr.taka	24	3.419	74.390
Fjáreignatekjur		899.773	1.255.756
Aðrar tekjur		61.445	44.919
Heildartekjur		11.419.847	10.599.051
Tjón ársins		(7.831.028)	(7.171.251)
Hluti endurtryggjenda í tjónum		193.182	95.968
Eigin tjón	8	(7.637.846)	(7.075.283)
Br. á líftr.skuld með fjárfestingaráhættu líftryggingataka	24	(3.419)	(74.390)
Rekstrarkostnaður	10	(2.220.363)	(2.298.306)
Heildargjöld		(9.861.628)	(9.447.979)
Hagnaður fyrir tekjuskatt		1.558.219	1.151.072
Tekjuskattur	12	(312.619)	(194.421)
Hagnaður og heildarafkoma ársins		1.245.600	956.651

Skýringar númer 1 - 30 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Efnahagsreikningur 31. desember 2018

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Eignir	Skýr.	2018	2017
Rekstrarfjármunir	15	324.429	288.562
Viðskiptavild	16	205.956	205.956
Fjáreignir	17	15.772.519	14.033.319
Fjárfestingar v. líftrygginga með áhættu líftryggingataka	24	832.720	868.891
Endurtryggingaeignir	23	308.151	238.585
Eignarhlutur í dótturfélagi	18	83.700	83.700
Viðskiptakröfur	14	2.671.971	2.630.426
Skatteign	25	0	92.229
Aðrar kröfur		120.868	94.754
Handbært fé		1.340.039	1.461.076
Eignir samtals		21.660.353	19.997.498

Eigið fé

Hlutfé		1.367.812	1.367.812
Yfirverðsreikningur hlutafjár		3.122.232	3.122.232
Varasjóðir		1.499.116	1.390.590
Óráðstafað eigið fé		763.406	326.332
Eigið fé samtals	19	6.752.566	6.206.966

Skuldir

Vátryggingaskuld	23	13.324.021	12.129.219
Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka	24	832.720	868.891
Tekjuskattsskuldbinding	25	14.192	13.884
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir	26	513.814	577.779
Tekjuskattur til greiðslu	25	223.040	200.759
Skuldir samtals		14.907.787	13.790.532

Eigið fé og skuldir samtals **21.660.353** **19.997.498**

Skýringar númer 1 - 30 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Eiginfjáryfirlit 2018

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Arið 2018	Skýr.	Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Lögbundinn varasjóður	Óinnleystur hagnaður dótturfél.	Óinnleyst gangvirði	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Eigið fé 1.1.		1.367.812	3.122.232	271.474	804.114	315.002	326.332	6.206.966
Greiddur arður 13							(700.000)	(700.000)
Hagnaður ársins							1.245.600	1.245.600
Lögb. varasjóður ...				62.280			(62.280)	0
Bundið vegna óinnl. gangvirðisbreyt.						5.912	(5.912)	0
Bundið vegna óinnl. hagn. dótturfél. .					844.449		(844.449)	0
Innleystur hagn. dótturfél.					(804.114)		804.114	0
Eigið fé 31.12.		<u>1.367.812</u>	<u>3.122.232</u>	<u>333.754</u>	<u>844.449</u>	<u>320.914</u>	<u>763.405</u>	<u>6.752.566</u>

Arður á hlut 0,5

Árið 2017		Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Lögbundinn varasjóður	Óinnleystur hagnaður dótturfél.	Óinnleyst gangvirði	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Eigið fé 1.1.		1.367.812	3.122.232	223.641	98.053	134.144	404.498	5.350.380
Greiddur arður 13							(100.065)	(100.065)
Hagnaður ársins							956.651	956.651
Lögb. varasjóður ...				47.833			(47.833)	0
Bundið vegna óinnl. gangvirðisbreyt.						180.858	(180.858)	0
Bundið vegna óinnl. hagn. dótturfél. .					804.114		(804.114)	0
Innleystur hagn. dótturfél.					(98.053)		98.053	0
		<u>1.367.812</u>	<u>3.122.232</u>	<u>271.474</u>	<u>804.114</u>	<u>315.002</u>	<u>326.332</u>	<u>6.206.966</u>

Arður á hlut 0,1

Skýringar númer 1 - 30 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Sjóðstreymi 2018

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Handbært fé frá rekstri	Skýr.	2018	2017
Hagnaður ársins		1.245.600	956.651
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Fjáreignatekjur	9	(896.354)	(1.181.366)
Tekjuskattur	12	312.619	194.421
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna	15	134.750	114.730
		<u>796.615</u>	<u>84.436</u>
Hreint veltufé frá rekstri			
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum:			
Viðskiptakröfur, breyting		(217.701)	(783.400)
Hækkun eigin váttryggingaskuldar		1.125.236	1.931.577
Aðrar skuldir, breyting		86.085	24.552
		<u>1.790.235</u>	<u>1.257.165</u>
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta			
Innborgaðar vaxtatekjur		754.117	750.181
Innborgaður arður		25.948	35.276
Greiddur tekjuskattur		(197.806)	(59.973)
		<u>2.372.494</u>	<u>1.982.649</u>
Handbært fé frá rekstri			
Fjárfestingahreyfingar			
Breyting fjáreigna		(1.622.914)	(1.525.190)
Sala rekstrarfjármuna	15	0	8.306
Kaup rekstrarfjármuna	15	(170.617)	(109.068)
		<u>(1.793.531)</u>	<u>(1.625.952)</u>
Fjárfestingahreyfingar			
Fjármögnunarhreyfingar			
Greiddur arður til hluthafa	13	(700.000)	(100.065)
		<u>(700.000)</u>	<u>(100.065)</u>
Fjármögnunarhreyfingar			
Breyting á handbæru fé		(121.037)	256.632
Handbært fé í ársbyrjun		1.461.076	1.204.444
Handbært fé í árslok		1.340.039	1.461.076

Skýringar númer 1 - 30 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

1 Upplýsingar um samstæðuna

Vörður tryggingar hf. ("félagið") er íslenskt hlutafélag og starfar á grundvelli laga nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi og laga nr. 2/1995 um hlutafélög. Félagið er með starfstöð á Íslandi og er aðsetur þess að Borgartúni 25, Reykjavík. Vörður er dótturfélag Arion banka hf. og móðurfélag Varðar líftrygginga hf.

Aðalstarfsemi félagsins felst í tryggingarekstri og fjárfestingum.

Félagið semur samstæðuársreikning fyrir árið 2018 sem hefur að geyma ársreikning félagsins og dótturfélags þess, sem vísað er til í heild sem "samstæðunnar" og til einstakra félaga sem "samstæðufélaga". Móðurfélag félagsins er Arion banki hf. Samstæðureikningur Arion banka hf., sem gerður er í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), inniheldur bæði félagið og dótturfélagið Vörð líftryggingar hf. Samstæðureikningur Arion banka hf. er aðgengilegur á heimasíðu bankans www.arionbanki.is

2 Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og þær viðbótarkröfur sem koma fram í lögum um ársreikninga. Ársreikningurinn er gerður á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að ákveðnir fjármálagerningar eru færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Fjallað er um aðferðir við mat á gangvirði í sérstökum lið síðar í þessari skýringu.

Ársreikningur samstæðunnar er birtur í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill samstæðunnar. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna.

Eftirfarandi er samantekt um helstu reikningsskilaaðferðir:

Til að auka upplýsingagildi ársreikningsins eru skýringar við hann birtar á grundvelli þess hversu viðeigandi og mikilvægar þær eru fyrir lesandann. Það þýðir að upplýsingar sem metnar eru hvorki mikilvægar né viðeigandi fyrir notanda reikningsskilanna eru ekki birtar í skýringum.

Mat og ákvarðanir

Gerð ársreikninga í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna og skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati. Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi beitingu reikningsskilaaðferða hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í skýringu 3.

Ofangreint mat og forsendur eru í stöðugri endurskoðun. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað og þeim framtíðartímabilum sem breytingarnar hafa áhrif á.

Samstæða

Ársreikningur samstæðunnar tekur til ársreiknings móðurfélagsins og ársreiknings dótturfélags sem er undir stjórn þess á reikningsskiladegi. Ráðandi yfirstjórn í fyrirtækjunum fæst með því að móðurfélagið hefur vald til þess að ákveða fjármála- og rekstrarstefnu þeirra, í því skyni að hafa hag af rekstri þeirra.

Meðal markmiða samstæðureikningsskilanna er að birta einungis tekjur, gjöld, eignir og skuldir samstæðunnar út á við og er því viðskiptum innan hennar eytt út við gerð reikningsskilanna. Ef við á eru gerðar leiðréttingar á reikningsskilum dótturfélaga til að samræma þau við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Eignarhlutur í dótturfélagi

Dótturfélag eru félag þar sem móðurfélagið fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar móðurfélagið hefur vald til ákvörðunartöku um fjármál og rekstur dótturfélagsins. Eignarhlutur í dótturfélagi er færður samkvæmt kaupverði að teknu tilliti til hugsanlegrar virðisryrnunar.

Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok ársins. Peningalegar eignir og skuldir sem metnar eru á kostnaðarverði í erlendri mynt eru færðar í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Aðrar eignir og skuldir sem færðar eru í erlendri mynt á gangvirði eru færðar í íslenskar krónur á gengi þess dags er gangvirði var ákveðið. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í íslenskar krónur er færður í rekstrarreikning.

Tekjur og gjöld af váttryggingastarfsemi

Iðgjöld

Tekjufærð iðgjöld í rekstrarreikningi eru þau iðgjöld sem falla til á rekstrarárinu að viðbættum yfirfærðum iðgjöldum frá fyrri árum en að frádregnum iðgjöldum til næstu ára sem færast sem iðgjaldaskuld. Iðgjaldaskuld í efnahagsreikningi er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar váttryggingaáhættu sem tilheyrir næstu reikningsárum.

Tjón

Gjaldfærð tjón í rekstrarreikningi eru tjón ársins ásamt hækkun eða lækkun vegna tjóna fyrri ára. Tjónaskuld í efnahagsreikningi er heildarfjárhæð tilkynnta óuppgerðra tjóna auk tryggingafræðilegrar áætlunar fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum.

Fjáreignatekjur

Fjáreignatekjur samanstanda af vaxtatekjum af innstæðum í fjármálastofnunum auk vaxtatekna og gangvirðisbreytinga fjárfestinga.

Vaxtatekjur

Vaxtatekjur eru færðar í rekstrarreikninginn miðað við virka vexti. Meðal vaxtatekna eru afföll, yfirverð og annar mismunur sem er á upphaflegu bókfærðu verði fjármálagerninga og fjárhæða á gjalddaga miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi.

Vaxtatekjur og gangvirðisbreytingar fjármálagerninga á gangvirði

Hreinar tekjur af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í rekstrarreikningi taka til allra innleystra og óinnleysta gangvirðisbreytinga, vaxta, afleiða og gengisbreytinga. Arðstekjur eru færðar þegar þær fást greiddar.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Óinnleystur hagnaður/tap vegna líftrygginga með fjárfestingaáhættu líftryggingataka

Óinnleystur hagnaður vegna líftrygginga með fjárfestingaáhættu líftryggingataka er ávöxtun fjárfestinga í eigu félagsins sem váttryggingatakar í söfnunarlíftryggingum hafa valið að bera fjárfestingaáhættu af samkvæmt skilmálum trygginganna.

Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður samanstendur af launakostnaði, sölu- og markaðskostnaði, tölvukostnaði, skrifstofu- og stjórnunarkostnaði og ýmsum öðrum kostnaði.

Starfstengd hlunnindi

Samstæðan greiðir framlög í iðgjaldatengda lífeyrissjóði, þar sem greidd eru föst framlög til almennra lífeyrissjóða á grundvelli laga. Á samstæðunni hvílir ekki önnur greiðsluskylda eftir að þessi framlög hafa verið greidd. Framlögin eru færð til gjalda eftir því sem þau falla til.

Virðisrýrnun

Fjáreignir

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign telst vera virðisrýrð ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver um sig með tilliti til virðisrýrnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna félagsins er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Sé einhver slík vísbending til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Tekjuskattur

Tekjuskattur á afkomu tímabilsins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema að því marki sem hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé eða í yfirlit um heildarafkomu, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörssdegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörssdegi.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Skatteign er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er að hún nýttist ekki.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Rekstrarfjármunir

Færsla og mat

Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir eru færð til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun ef hún er til staðar.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaup eða þróun fjármunarins. Keyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur til að unnt sé að nýta vélbúnað er eignfærður sem hluti af þeim vélbúnaði.

Þegar rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar og afskrifaðar miðað við nýtingartímann.

Hagnaður eða tap af sölu rekstrarfjármuna er munurinn á söluverðinu og bókfærðu verði eignarinnar og er fært í rekstrarreikning.

Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í endurnýjuninni muni renna til félagsins og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna.

Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Bifreiðar.....	5 ár
Áhöld og tæki.....	3 - 5 ár
Hugbúnaður.....	3 - 4 ár

Afskriftaraðferð, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörsdegi.

Viðskiptavild

Viðskiptavild er aðeins færð til eignar ef hún hefur myndast við kaup á dótturfélögum eða yfirtöku á starfsemi. Eignfærsla hennar miðast við yfirtökudag og heildargangvirði yfirfærðs endurgjalds, bókfært virði minnihluta í yfirtekna félaginu og gangvirði fyrri hlutdeildar í yfirtekna félaginu að frádregnu gangvirði yfirtekinna eigna og skulda miðað við yfirtökudag. Endurgjald samanstendur af gangvirði yfirfærðra eigna og skulda og eiginfjárgerningum sem gefnir eru út af samstæðunni. Endurgjaldið felur einnig í sér gangvirði hugsanlegs viðbótarendurgjalds.

Eftir upphaflega skráningu er viðskiptavild metin á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri virðisrýrnun. Virðisrýrnunarpróf er framkvæmt árlega eða oftár ef atburðir eða breytingar gefa til kynna virðisrýrnun á bókfærðu verði viðskiptavildar. Viðskiptavildinni er ráðstafað á yfirtökudegi til allra sjóðskapandi eininga samstæðunnar sem ætlað er að njóti samlegðar af sameiningunni óháð því hvort öðrum eignum eða skuldum hefur verið ráðstafað til þessara eininga. Hver eining sem viðskiptavild er ráðstafað til endurspeglar minnstu einingu innan samstæðunnar þar sem fylgst er með viðskiptavildinni sem hluta af innri stjórnun.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Fjármálagerningar

Fjármálagerningar

Til fjármálagerninga teljast fjárfestingar í hlutabréfum og skuldabréfum, viðskiptakröfur, aðrar kröfur, handbært fé, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Fjármálagerningar eru færðir á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjármálagerningar eru ekki metnir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald.

Fjármálagerningar eru færðir í bókhald þegar samstæðan gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum viðkomandi

Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru fjáreignir, aðallega vegna tryggingssamninga, sem hafa fyrirfram ákveðna gjalddaga og eru ekki skráðar á opinberum markaði.

Handbært fé

Sjóður og óbundnar bankainnstæður teljast til handbærs fjár.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Fjármálagerningur í efnahagsreikningi er flokkaður sem fjáreign á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef hann er tilgreindur þannig við upphaflega skráningu í bókhald. Fjármálagerningar eru tilgreindir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra. Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikningi og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning. Beinn viðskiptakostnaður er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til.

Ákvörðun gangvirðis

Gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem eru skráðar á virkum markaði er skráð verð þeirra. Matsaðferðum er beitt á alla aðra fjármálagerninga við útreikning á gangvirði þeirra. Fjáreign eða fjárskuld telst vera skráð á virkum markaði ef opinbert verð er fáanlegt frá kauphöll eða öðrum óháðum aðila og verðið endurspeglar raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti á milli ótengdra aðila.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila, að tekið sé mið af verðmæti annarra fjármálagerninga sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir eða stuðst er við núvirt fjárstreymi eða önnur verðmatslíkön. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerninga. Í skýringu 17 eru fjáreignir félagsins flokkaðar eftir þeim verðmatsaðferðum sem notaðar eru til að ákvarða gangvirði þeirra. Félagið sannreynir reglulega matsaðferðir sínar og prófar þær með því að nota verð sem fengist hafa í viðskiptum á virkum markaði með sama gerning, án aðlagana eða breytinga, eða byggir á markaðsupplýsingum.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda

Kaup og sala fjáreigna er skráð á þeim degi sem viðskiptin fara fram. Þau eru færð á þeim degi sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eign, nema vegna útlána og krafna, sem eru skráð þegar fjármunir eru afhentir lántakanda.

Fjáreignir eru afskráðar þegar samningsbundinn réttur samstæðunnar að fjárstreymi af fjáreign er ekki lengur til staðar eða þegar samstæðan hefur flutt að verulegu leyti áhættu og ávinning af eignarhaldinu til annars aðila.

Fjárskuld er skráð þegar samstæðan verður hluti af samningsbundnum skuldagerningi. Fjárskuld er afskráð þegar skuldbinding samstæðunnar skv. samningi er gerð upp með greiðslu, skuldareigandi fellur frá kröfunni eða fjárskuldin er felld úr gildi.

Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettó fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar lagalegur réttur er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda.

Tekjum og gjöldum er einungis jafnað saman þegar reikningsskilareglur leyfa það. Jafnframt er hagnaði og tapi jafnað saman þegar uppruninn er frá svipuðum viðskiptum eins og viðskiptum með veltufjáreignir.

Vátryggingasamningar

Samstæðan gefur út samninga sem flytja vátryggingalega áhættu frá viðskiptavinum til samstæðunnar.

Vátryggingasamningar - skilgreining

Með vátryggingasamningi tekur vátryggjandinn að sér vátryggingaáhættu frá vátryggingataka með því að samþykkja að bæta vátryggingatakanum tjón vegna ákveðins óviss atburðar í framtíðinni.

Vátryggingaáhætta er áhætta, önnur en fjárhagsleg áhætta, sem flutt er frá vátryggingataka til útgefanda vátryggingasamnings, svo sem vegna eignatjóns, slyss, sjúkdóms eða andláts.

Skaðatryggingar og slysatryggingar

Tryggingasamningar í þessum flokki eru ábyrgðatryggingar, slysatryggingar og eignatryggingar.

Ábyrgða- og slysatryggingasamningar bæta tjón sem hinn vátryggði veldur þriðja aðila vegna afleiðinga lögmætra aðgerða hans og bætir einnig hinum vátryggða það tjón sem hann verður fyrir í samræmi við skilmála tryggingasamningsins.

Eignatryggingar greiða aðallega bætur til viðskiptavina samstæðunnar vegna tjóns eða taps á eignum. Viðskiptavinir með rekstrarstöðvunartryggingu geta einnig fengið bætur vegna tekjutaps ef tjón eigna veldur því að eignirnar nýtast ekki í rekstri.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Líftryggingar

Þessir váttryggingasamningar, sem fela í sér líf- og heilsutryggingar, taka til andláts, ákveðinna sjúkdóma og afleiðinga slysa.

Fjárfestingar og líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka

Fjárfestingar með fjárfestingaáhættu líftryggingataka eru fjárfestingar í vörslu félagsins sem váttryggingatakar í söfnunarlíftryggingum hafa valið að bera fjárfestingaráhættu af samkvæmt skilmálum tryggingarinnar. Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka er skuldbinding félagsins gagnvart umræddum váttryggingatökum að sömu fjárhæð.

Váttryggingaskuld

Samstæðan metur í lok reikningsárs hvort váttryggingaskuld sé nægjanleg til þess að standa við áætlaðar skuldbindingar hennar með því að meta framtíðarfjárflæði váttryggingaskuldar. Allar breytingar á váttryggingaskuldinni koma fram í rekstrarreikningi.

Endurtryggingasamningar

Endurtryggingasamningar eru gerðir í þeim tilgangi að draga úr áhættu samstæðunnar. Endurtryggjendur bera ýmist ákveðið hlutfall af umsömdum bótafjárhæðum eða alla áhættuna fari tjón umfram umsamda fjárhæð.

Kröfur á endurtryggjendur vegna iðgjalda og tjóna eru færðar sem endurtryggingaeignir. Þar er um að ræða kröfur vegna hlutdeildar þeirra í tjónum samkvæmt endurtryggðum váttryggingasamningum og hlutdeild í iðgjaldaskuld. Skuldir vegna endurtrygginga eru óuppgerð endurtryggjendaiðgjöld fyrri ára að frádreginni óuppgerðri hlutdeild endurtryggjenda í tjónum fyrri ára.

Aðrar eignir og aðrar skuldir

Aðrar eignir og aðrar skuldir eru færðar á kostnaðarverði.

Eigið fé

Hlutfé

Hlutfé er flokkað sem eigið fé.

Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé samanstendur af uppsöfnuðum hagnaði og tapi af rekstri félagsins að frádregnum útborguðum arði til hluthafa, yfirfærslu í lögbundinn varasjóð, óinnleyst gangvirði og óinnleystan hagnað dótturfélaga. Óráðstöfuðu eigið fé er heimilt að úthluta til hluthafa í formi arðs. Hins vegar takmarka gjaldþolsskilyrði mögulegar arðgreiðslur.

Arðgreiðslur

Arðgreiðslur til hluthafa eru færðar til lækkunar á eigin fé þegar þær eru samþykktar af hluthöfum á aðalfundi.

Hagnaður á hlut

Hagnaður og þynntur hagnaður á hlut er reiknaður út á hlutfé. Það er gert þannig að deila hagnaði ársins sem úthlutað er til hluthafa samstæðunnar með vegnu meðaltali útistandandi hlutfjár yfir árið.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

2 Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Nýir reikningsskilastaðlar og túlkanir á þeim sem hafa ekki verið innleiddir

Nokkrir nýir staðlar, breytingar á stöðlunum og túlkanir á þeim hafa ekki tekið gildi í árslok 2018 og hafa ekki verið notaðir við gerð þessa ársreiknings. Nýr staðall um leigu IFRS 16 tók gildi 1. janúar 2019. Í honum er mælt fyrir um færslu skuldbindingarinnar sem í leigusamningum felst og eignfærslu nýtingarréttarins. Nánar er fjallað um áhrif staðalsins á rekstrar- og efnahagsreikning samstæðunnar í skýringu nr. 28 um liði utan efnahags. Ekki er talið að aðrar breytingar á stöðlunum og túlkunum á þeim muni hafa veruleg áhrif á ársreikning samstæðunnar.

Tveir nýir reikningsskilastaðlar, IFRS 9 um fjármálagerninga og IFRS 15 um tekjur af samningum við viðskiptavinum tóku gildi 1. janúar 2018. Samstæðan nýtir sér undanþágu fyrir tryggingafélög frá innleiðingu IFRS 9 og heimild til innleiðingar samhliða IFRS 17 sem áætlað er að taki gildi 1. janúar 2021. IFRS 15 hefur ekki áhrif á reikningsskilin þar sem nánast allar tekjur samstæðunnar falla utan gildissviðs staðalsins.

3 Mat stjórnenda og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Stjórnendur samstæðunnar taka ákvarðanir, meta og gefa sér forsendur sem geta haft áhrif á liði í efnahagsreikningi samstæðunnar á næsta rekstrarári. Stjórnendur endurmeta reglulega ákvarðanir og mót byggð á reynslu fyrri ára og öðrum viðeigandi þáttum, svo sem væntingum um framtíðaratburði þegar ákvarðanir um forsendur og mót eru teknar.

Mikilvægasta reikningshaldslega mat félagsins er mat á endanlegri bótafjárhæð tjóna. Taka þarf tillit til ýmissa óvissuþátta við mat á þeirri fjárhæð sem ætla má að félagið greiði að lokum vegna orðinna tjóna. Nánar er fjallað um mat tjónaskuldar í skýringu 23 og um áhættu henni tengda í skýringu 30.

4 Hlutverk og verkefni endurskoðunarnefndar

Endurskoðunarnefnd stjórnar sinnir tilteknum verkefnum á ábyrgðarsviði stjórnar, einkum að tryggja viðhlítandi innra eftirlit og að fjárhagsleg skýrslugerð uppfylli þær kröfur sem gerðar eru til samstæðunnar í lögum og reglum. Nefndin gerir einnig tillögu til stjórnar um ráðningu og uppsögn innri og ytri endurskoðanda og fylgist með störfum þeirra.

Endurskoðunarnefnd var skipuð þremur aðilum. Formaður nefndarinnar er í stjórn félagsins. Á starfsárinu 2018-2019 voru haldnir 9 fundir í endurskoðunarnefnd.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

5 Starfsþáttayfirlit

Starfsþáttur er aðgreinanlegur hluti samstæðunnar sem fæst við að bjóða skyldar vörur eða þjónustu sem er háður áhættu og ávinningi sem er frábrugðinn áhættu og ávinningi annarra starfsþátta.

Starfsþáttayfirlit er birt eftir eðli rekstrar og byggir á skipulagi og innri upplýsingagjöf samstæðunnar.

Rekstrarafkoma starfsþáttar, eignir og skuldir, taka til liða sem heyra beint undir ákveðna starfsþætti og til þeirra liða sem hægt er að skipta á milli starfsþátta á rökrænan hátt í meira en eitt ár.

Rekstrarstarfsþættir

	Skaða- tryggingar	Persónu- tryggingar	Fjármála- starfsemi	2018 Samtals
2018				
Eigin iðgjöld	8.635.172	1.823.457	0	10.458.629
Fjáreignatekjur	508.592	103.111	284.651	896.354
Aðrar tekjur	34.849	26.596	0	61.445
Heildartekjur starfsþáttar	9.178.613	1.953.164	284.651	11.416.428
Eigin tjón	(7.189.669)	(448.177)	0	(7.637.846)
Rekstrarkostnaður	(1.512.528)	(533.807)	(174.028)	(2.220.363)
Rekstrarafkoma starfsþáttar	476.416	971.180	110.623	1.558.219
Tekjuskattur	(60.481)	(199.556)	(52.582)	(312.619)
Hagnaður ársins	415.935	771.624	58.041	1.245.600
Fjáreignir	7.684.707	1.466.126	6.621.686	15.772.519
Viðskiptavild	205.956	0	0	205.956
Endurtryggingaeignir	143.463	164.688	0	308.151
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	2.301.418	491.421	0	2.792.839
Handbært fé	651.006	67.475	621.558	1.340.039
Aðrar eignir	238.622	85.807	83.700	408.129
Heildareignir	11.225.172	2.275.517	7.326.944	20.827.633
Vátryggingaskuld	11.048.504	2.275.517	0	13.324.021
Aðrar skuldir	444.347	306.699	0	751.046
Heildarskuldir	11.492.851	2.582.216	0	14.075.067

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

5 Starfspáttayfirlit (framhald)

Rekstrarstarfspættir

2017	Skaða- tryggingar	Persónu- tryggingar	Fjármála- starfsemi	2017 Samtals
Eigin iðgjöld	7.535.773	1.762.603	0	9.298.376
Fjáreignatekjur	417.571	92.300	671.495	1.181.366
Aðrar tekjur	36.668	8.251	0	44.919
Heildartekjur starfspáttar	7.990.012	1.863.154	671.495	10.524.661
Eigin tjón	(6.706.306)	(368.977)	0	(7.075.283)
Rekstrarkostnaður	(1.412.825)	(688.245)	(197.236)	(2.298.306)
Rekstrarafkoma starfspáttar	(129.119)	805.932	474.259	1.151.072
Tekjuskattur	65.268	(161.193)	(98.496)	(194.421)
Hagnaður ársins	(63.851)	644.739	474.259	956.651
Fjáreignir	7.249.013	982.795	5.801.511	14.033.319
Viðskiptavild	205.956	0	0	205.956
Endurtryggingæignir	58.820	179.765	0	238.585
Viðskiptakröfur	2.280.860	444.320	0	2.725.180
Handbært fé	254.932	505.885	700.259	1.461.076
Aðrar eignir	226.270	154.521	83.700	464.491
Heildareignir	10.275.851	2.267.286	6.585.470	19.128.607
Vátryggingaskuld	9.861.933	2.267.287	0	12.129.220
Aðrar skuldir	440.918	351.504	0	792.422
Heildarskuldir	10.302.851	2.618.791	0	12.921.642

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

6 Tekjur og gjöld af skaðatryggingum

Skaðatryggingar samstæðunnar greinast þannig:

	Eigna - tryggingar	Sjó- tryggingar	Lögbundnar ökutækja- tryggingar	Frjálsar ökutækja- tryggingar
2018				
Iðgjöld ársins	1.706.500	243.096	4.206.978	1.494.123
Tjón ársins	(1.127.056)	(298.079)	(3.874.934)	(1.253.139)
Rekstrarkostnaður	(349.394)	(22.688)	(726.013)	(242.005)
Hluti endurtryggjenda	(112.268)	31.710	(31.543)	(8.445)
Fjáreignatekjur og umboðslaun	63.477	3.369	339.434	56.344
Afkoma fyrir tekjuskatt	181.259	(42.592)	(86.078)	46.878
			Slysa	
		Ábyrgðar	& sjúkra	
		tryggingar	tryggingar	Samtals
Iðgjöld ársins		375.565	866.318	8.892.580
Tjón ársins		(204.042)	(553.896)	(7.311.146)
Rekstrarkostnaður		(63.526)	(108.902)	(1.512.528)
Hluti endurtryggjenda		8.333	(23.718)	(135.931)
Fjáreignatekjur og umboðslaun		28.683	52.134	543.441
Afkoma fyrir tekjuskatt		145.013	231.936	476.416
	Eigna -	Sjó-	Lögbundnar	Frjálsar
	tryggingar	tryggingar	ökutækja-	ökutækja-
			tryggingar	tryggingar
2017				
Iðgjöld ársins	1.495.808	211.174	3.765.522	1.302.096
Tjón ársins	(910.484)	(108.608)	(3.874.214)	(1.074.305)
Rekstrarkostnaður	(326.363)	(21.192)	(678.156)	(226.052)
Hluti endurtryggjenda	(87.887)	(37.712)	(46.688)	(11.563)
Fjáreignatekjur og umboðslaun	55.399	2.496	277.397	46.377
Afkoma fyrir tekjuskatt	226.473	46.158	(556.139)	36.553
			Slysa	
		Ábyrgðar	& sjúkra	
		tryggingar	tryggingar	Samtals
Iðgjöld ársins		322.788	711.266	7.808.654
Tjón ársins		(166.011)	(596.640)	(6.730.262)
Rekstrarkostnaður		(59.339)	(101.723)	(1.412.825)
Hluti endurtryggjenda		(29.879)	(35.196)	(248.925)
Fjáreignatekjur og umboðslaun		26.175	46.395	454.239
Afkoma fyrir tekjuskatt		93.734	24.102	(129.119)

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

7 Eigin iðgjöld

Eigin iðgjöld sundurliðast þannig:

	2018	2017
Bókfærð iðgjöld	11.228.832	10.536.430
Breyting á iðgjaldaskuld	(385.048)	(809.942)
Hluti endurtryggjenda	(385.155)	(428.112)
Eigin iðgjöld samtals	<u>10.458.629</u>	<u>9.298.376</u>

8 Eigin tjón

Eigin tjón sundurliðast þannig:

	2018	2017
Greidd tjón	(7.017.790)	(6.114.547)
Hluti endurtryggjenda í greiddum tjónum	108.235	141.828
Breyting á bóta- og tjónaskuld	(813.238)	(1.056.704)
Breyting á hluta endurtryggjenda í bóta- og tjónaskuld	84.947	(45.860)
Eigin tjón samtals	<u>(7.637.846)</u>	<u>(7.075.283)</u>

9 Fjáreignatekjur

Fjáreignatekjur sundurliðast þannig:

	2018	2017
Vaxtatekjur	751.395	748.240
Gangvirðisbreytingar fjárfestinga	140.405	422.140
Aðrar tekjur eða gjöld af fjárfestingum	28.674	35.236
Fjárvörslubóknanir	(24.120)	(24.250)
Fjáreignatekjur samtals	<u>896.354</u>	<u>1.181.366</u>

Vaxtatekjur sundurliðast þannig:

	2018	2017
Vextir og verðbætur af verðbréfum	537.053	476.840
Vextir og verðbætur af bankainnstæðum	58.672	108.924
Vextir af viðskiptakröfum	155.670	162.476
Vaxtatekjur samtals	<u>751.395</u>	<u>748.240</u>

10 Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður greinist þannig:

	2018	2017
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	656.067	673.540
Laun og launatengd gjöld	1.171.963	1.099.230
Sölukostnaður	392.333	525.535
Rekstrarkostnaður samtals	<u>2.220.363</u>	<u>2.298.306</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

11 Starfsmannamál

Laun og tengd gjöld

	2018	2017
Laun	912.052	864.484
Tryggingagjald og fjársýsluskattur	128.594	121.341
Önnur launatengd gjöld	131.317	113.406
Laun og launatengd gjöld	<u>1.171.963</u>	<u>1.099.230</u>

Stöðugildi að meðaltali	86,5	84,6
-------------------------------	------	------

Laun og hlunnindi stjórnenda greinast þannig:

Forstjóri og framkvæmdastjórn	160.696	159.575
Stjórn og nefndarmenn í endurskoðunarnefnd	<u>26.029</u>	<u>26.520</u>
Samtals	<u>186.725</u>	<u>186.095</u>

12 Tekjuskattur

Tekjuskattur ársins er 20% og er óbreyttur frá fyrra ári.

Tekjuskattur skiptist þannig:

	2018	2017
Tekjuskattur til greiðslu	217.723	200.759
Breyting á tekjuskattsskuldbindingu	89.581	(6.338)
Sérstakur fjársýsluskattur	5.317	0
Mismunur á sköttum fyrra árs	(2)	0
Gjaldfærður tekjuskattur	<u>312.619</u>	<u>194.421</u>

Virkt skatthlutfall:

	2018		2017	
Hagnaður fyrir tekjuskatt		1.558.219		1.151.072
Tekjuskattur m. v. gildandi skatthlutfall	20,0%	311.644	20,0%	230.214
Óskattskyldar tekjur	-0,3%	(4.348)	-3,1%	(35.803)
Ófrádráttarbær gjöld	0,0%	6	0,0%	10
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	1,7%	5.317	0,0%	0
Tekjuskattur	20,1%	<u>312.619</u>	16,9%	<u>194.421</u>

13 Arður

Á árinu 2018 var samþykkt að greiða 700 millj. kr. arð til hluthafa. Árið 2017 nam arðgreiðslan 100 millj. kr. Stjórn Varðar leggur til að greiddur verði 450 millj. kr. arður til hluthafa á árinu 2019.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

14 Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig:

	2018	2017
Viðskiptakröfur vegna váttryggingastarfsemi	2.671.971	2.630.426
Niðurfærslureikningur viðskiptakrafna greinist þannig:		
Niðurfærsla viðskiptakrafna í upphafi árs	47.494	43.061
Hækkun (lækkun) varúðarniðurfærslu viðskiptakrafna á árinu	36.235	6.561
Endanlega afskrifaðar viðskiptakröfur á árinu	(41.034)	(2.128)
Niðurfærsla viðskiptakrafna í lok árs	42.695	47.494

15 Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Rekstrar- fjármunir	Ófnislegar eignir	Samtals
Árið 2018			
Heildarverð 1.1.	225.318	380.889	606.207
Viðbót á árinu	105.057	65.560	170.617
Heildarverð 31.12.	330.375	446.449	776.824
Afskrifað áður	120.552	197.093	317.645
Afskrifað á árinu	43.391	91.359	134.750
Afskrifað samtals 31.12.	163.943	288.452	452.395
Bókfært verð í árslok	166.432	157.997	324.429
Afskriftarhlutföll	0-33%	20-33%	
Árið 2017			
Heildarverð 1.1.	169.568	335.878	505.446
Viðbót á árinu	64.056	45.011	109.067
Selt og niðurlagt á árinu	(8.306)	0	(8.306)
Heildarverð 31.12.	225.318	380.889	606.207
Afskrifað áður	90.674	112.241	202.915
Afskrifað á árinu	29.878	84.852	114.730
Afskrifað samtals 31.12.	120.552	197.093	317.645
Bókfært verð í árslok	104.766	183.796	288.562
Afskriftahlutföll	0-33%	20-33%	

16 Viðskiptavild

Viðskiptavild samstæðunnar er að stærstum hluta vegna kaupa á líftryggingastarfsemi sem sameinuð var Verði líftryggingum hf. en einnig vegna kaupa á skaðatryggingastarfsemi sem var síðar sameinuð Verði tryggingum hf.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

17 Fjáreignir og fjárskuldir

Flokkun og gangvirði. Eftirfarandi tafla sýnir flokkun samstæðunnar á fjáreignum og fjárskuldum og gangvirði þeirra. Enginn munur er á bókfærðu verði og gangverði.

	Fjáreignir og fjárskuldir á gangverði	Lán og kröfur	Bókfært alls	Gangvirði
31.12.2018				
Fjáreignir	15.772.519	0	15.772.519	15.772.519
Aðrar eignir	0	2.980.122	2.980.122	2.980.122
Handbært fé	0	1.340.039	1.340.039	1.340.039
Fjáreignir samtals	15.772.519	4.320.161	20.092.680	20.092.680
Aðrar fjárskuldir	0	736.854	736.854	736.854
	Fjáreignir og fjárskuldir á gangverði	Lán og kröfur	Bókfært alls	Gangvirði
31.12.2017				
Fjáreignir	14.033.319	0	14.033.319	14.033.319
Aðrar eignir	0	2.869.011	2.869.011	2.869.011
Handbært fé	0	1.461.076	1.461.076	1.461.076
Fjáreignir samtals	14.033.319	4.330.087	18.363.406	18.363.406
Aðrar fjárskuldir	0	778.538	778.538	778.538

Stigkerfi gangvirðis. Taflan hér að neðan sýnir fjármálagerninga færða á gangvirði eftir verðmatsaðferð. Matsaðferðunum er skipt í 3 stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis fjármálagerninganna. Horft er í gegnum hlutdeildarsjóði þannig að undirbyggjandi eignir þeirra eru flokkaðar í stig 1 sé verð þeirra skráð á virkum markaði. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: matið byggir á skráðu verði á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2: matið byggir á öðrum breytum en skráðu verði á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verði) eða óbeint (afleidd af verði). Sem dæmi má nefna hlutdeildarskírteini í verðbréfasjóðum sem ekki eru skráðir á markað en fjárfesta að mestu leyti í verðbréfum skráðum á markað.

Stig 3: matið byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum. Þegar um skuldabréf er að ræða er m.a. stuðst við mat á greiðsluhæfi útgefanda skuldabréfanna.

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
31.12.2018				
Fjáreignir	12.950.774	2.781.480	40.265	15.772.519
31.12.2017				
Fjáreignir	10.625.420	3.371.640	36.259	14.033.319

Engar breytingar eru á flokkun milli ára. Ekkert verðbréf hefur tapast á árinu.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

17 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

Bókfært verð fjáreigna greinist þannig:

	2018	2017
Skráð skuldabréf	11.061.948	8.891.244
Skráð hlutabréf	1.672.442	1.543.605
Hlutdeildarskírteini	1.784.368	2.233.333
Óskráð skuldabréf	175.388	195.677
Óskráð hlutabréf	220.580	469.846
Fagfjárfestasiðir	857.793	699.614
Fjáreignir samtals	15.772.519	14.033.319

Skuldabréf skráð í Kauphöll Íslands greinast þannig:

	2018	2017
Verðbréf með ábyrgð ríkissjóðs	7.117.775	6.737.323
Verðbréf með ábyrgð lánastofnana eða sveitarfélaga	3.030.270	1.969.209
Önnur verðbréf	913.903	184.712
Skuldabréf skráð í Kauphöll Íslands samtals	11.061.948	8.891.244

18 Eignarhlutur í dótturfélagi

Samstæðan á 100% hlut í Tekjuvernd ehf. Meginstarfsemi Tekjuverndar er ráðgjöf og sölustarfsemi á sviði trygginga og lífeyrissparnaðar. Nafnverð útgefins hlutafjár Tekjuverndar er 20,5 millj. kr. en félagið á eigin bréf að fjárhæð 50 þús. kr. Kaupverð félagsins var 83,7 millj. kr. og er félagið eignfært á því verði. Tap félagsins á árinu nam 9,7 millj. kr. og eigið fé í árslok var 86,7 millj. kr. Nýtt er heimild í reikningsskilastöðlum til að undanskilja félagið í samstæðuuppgjöri en félagið er tekið með í samstæðuuppgjöri Arion banka, móðurfélagi Varðar.

19 Eigið fé

Hlutafé Varðar samkvæmt samþykktum nam 1.367,8 milljónum kr. í árslok 2018 og er það allt greitt. Eitt atkvæði fylgir hverjum einnar krónu hlut. Heimilt er að hækka hlutafé með ályktun hluthafafundar og þarf til sama magn atkvæða og til breytinga á samþykktum. Hluthafar skulu hafa forgangsrétt að öllum nýjum hlutum í hlutfalli við skráða hlutafjáreign sína. Hluthafafundur einn getur ákveðið lækkun hlutafjár. Ekki er heimilt að veita lán út á hluti. Heimilt er að kaupa eigin hluti að því marki sem lög leyfa. Óheimilt er að neyta atkvæðisréttar fyrir þá hluti sem félagið á sjálf.

Yfirverð innborgaðs hlutafjár sýnir þá fjárhæð sem hluthafar hafa greitt fyrir hlutabréf umfram nafnverð. Lögbundinn varasjóður sýnir þá fjárhæð sem bundið hefur verið lögum samkvæmt. Árlega skal leggja í lögbundinn varasjóð uns hann nemur 25% af hlutafé og er óheimilt að úthluta honum til greiðslu arðs.

Óráðstafað eigið fé er uppsafnaður hagnaður að frádregnum arðgreiðslum og framlögum í varasjóð og bundna reikninga samkvæmt lögum nr. 3/2006. Óráðstafað eigið fé er frjálst til greiðslu arðs, þó með þeim takmörkunum að uppfylla þarf lögbundnar kröfur um lágmark eigin fjár.

Samkvæmt lögum um ársreikninga skal samstæðan binda óinnleystan hagnað af matsbreytingum á fjáreignum sem tilgreindar hafa verið á gangvirði gegnum rekstur og færa á sérstakan gangvirðisreikning meðal eigin fjár sem óheimilt er að úthluta sem arði, að teknu tilliti til skattáhrifa eftir því sem við á.

Í samræmi við ofangreind lög er afkoma dótturfélaga, sem færð er í rekstrarreikning móðurfélags og er umfram móttekinn arð eða þann arð sem ákveðið hefur verið að úthluta, færð á bundinn eiginfjárreikning.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

20 Eiginfjárstýring

Áhættustýringu eigin fjár samstæðunnar er ætlað að tryggja nægt eigið fé til að standast áhættur í rekstri. Stefna samstæðunnar er að viðhalda sterkri eiginfjárstöðu og skapa þannig öryggi fyrir viðskiptavinum samstæðunnar.

Til að tryggja þetta beitir samstæðan skilvirkri ráðstöfun fjármagns og viðskiptaþróun sem tryggir ávöxtun eigin fjár, fjárhagslegum sveigjanleika til viðhalds sterkri lausafjárstöðu og samræmingu samsetningar eigna við áhættu í greininni.

Kröfur um eigið fé eru skilgreindar í lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi, þar sem fjallað er um eigið fé sem gjaldþol. Nánar er fjallað um gjaldþol samstæðunnar í skýringu nr. 21.

21 Gjaldþol

Útreikningur, samkvæmt lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi, á gjaldþolskröfu samstæðunnar í árslok 2018 gaf 3.860,4 millj. kr. Reiknað gjaldþol samstæðunnar er 5.721,6 millj. kr. Gjaldþolshlutfall er hlutfallið milli reiknaðs gjaldþols og lágmarksgjaldþols. Mismunur á reiknuðu gjaldþoli og bókfærðu eigin fé samstæðunni auk gjaldþolshlutfalls kemur þannig fram í árslok 2018:

	2018	2017
Eigið fé samkvæmt efnahagsreikningi	6.752.566	6.206.966
Leiðrétting til samræmis við matsreglur Solvency II	(520.267)	(296.206)
Skatteign	145.245	(56.169)
Viðskiptavild	(205.956)	(205.956)
Ráðgerð arðgreiðsla	(450.000)	(700.000)
Reiknað gjaldþol	<u>5.721.588</u>	<u>4.948.635</u>
Gjaldþolshlutfall	<u>148%</u>	<u>141%</u>

22 Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut

Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut er hlutfall hagnaðar og vegins meðaltals fjölda hluta á árinu.

	2018	2017
Hreinn hagnaður	1.245.600	956.651
Vegið meðaltal fjölda hluta á árinu	1.367.812	1.367.812
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	<u>0,91</u>	<u>0,70</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

23 Vátryggingaskuld

Vátryggingaskuld er samsett úr tjónaskuld og iðgjaldaskuld. Tjónaskuld er sú skuldbinding sem hvílir á samstæðunni vegna óuppgerðra tjóna. Hún er metin sem fjárhæð tilkynntra óuppgerðra tjóna, auk tryggingafræðilegrar áætlunar fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum. Iðgjaldaskuld er sá hluti iðgjalda vegna tekninnar vátryggingaáhættu á árinu sem tilheyrir næstu reikningsárum.

Vátryggingaskuld greinist þannig:

Vátryggingaskuld (heild):	2018	2017
Tilkynnt tjón og áfallinn tjónakostnaður	6.281.144	5.566.957
Áætlun vegna orðinna en ótilkynntra tjóna	1.782.872	1.663.601
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	0	20.220
Bóta- og tjónaskuld	8.064.016	7.250.778
Iðgjaldaskuld vegna jafnaðariðgjaldstrygginga	703.690	700.617
Iðgjaldaskuld vegna greiðslujöfnunar	4.556.315	4.177.824
Vátryggingaskuld samtals	13.324.021	12.129.219

Hlutdeild endurtryggjenda:	2018	2017
Tilkynnt tjón og áfallinn tjónakostnaður	(205.755)	(120.808)
Áætlun vegna orðinna en ótilkynntra tjóna	(99.116)	(99.116)
Iðgjaldaskuld	(3.280)	(18.661)
Hlutdeild endurtryggjenda í vátryggingaskuld samtals	(308.151)	(238.585)

Vátryggingaskuld í eigin hlut:	2018	2017
Tilkynnt tjón og áfallinn tjónakostnaður	6.075.389	5.446.149
Áætlun vegna orðinna en ótilkynntra tjóna	1.683.756	1.564.485
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	0	20.220
Bóta- og tjónaskuld	7.759.145	7.030.854
Iðgjaldaskuld	5.256.725	4.859.780
Vátryggingaskuld í eigin hlut samtals	13.015.870	11.890.634

Tjónaskuld

Samstæðan notar tölfraeðiaðferðir við að áætla endanlegan kostnað vegna orðinna tjóna. Áhætta tengd orðnum tjónum í skaðatryggingum og þá sérstaklega slysatryggingum er háð mörgum þáttum.

Tjónaskuld vegna tilkynntra tjóna er áætlun fyrir þeim tjónum sem tilkynnt hafa verið til samstæðunnar að frádregnu því sem þegar hefur verið greitt vegna þessara tjóna. Starfsfólk tjónasviðs vinnur áætlun fyrir hvert tjón miðað við þá vitneskju sem fyrir hendi er um tjónsatvik þegar tjón er tilkynnt og eru breytingar gerðar þegar nýjar upplýsingar berast um einstök tjón. Reglulega fer fram endurmat á tjónsáætlunum. Ef ekki eru fyrirbyggjandi betri upplýsingar er meðaltjónsfjárhæð í viðkomandi vátryggingagrein notuð.

Liðurinn ótilkynnt tjón er áætlun fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum og viðbótarkostnaði vegna tjóna sem ekki eru að fullu komin fram. Í frumtryggingum byggist matið á tjónareynslu.

Bótaskuld - líftryggingar

Mat tilkynntra tjóna í þeim tryggingum er falla í flokk líftrygginga er sjaldnast háð mikilli óvissu, þar sem vátryggingafjárhæð er sú bótafjárhæð sem greiðist vegna tjónsins. Í líftryggingum er áætlað fyrir ótilkynntum tjónum. Það er gert í þeim tilgangi að mæta þeim tófum sem hugsanlega geta orðið á tilkynningu um tjónsatburð til félagsins. Við matið var stuðst við framkomin ótilkynnt tjón árin 2009 - 2018.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

23 Vátryggingaskuld (framhald)

Þróun vátryggingaskuldar á árinu 2018:

	Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut
<i>Tjónaskuld:</i>			
Tilkynnt tjón	5.566.957	(120.808)	5.446.149
Ótilkynnt tjón	1.663.601	(99.116)	1.564.485
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	20.220	0	20.220
Alls í upphafi árs	7.250.778	(219.924)	7.030.854
Greidd tjón á árinu	(7.017.790)	108.235	(6.909.555)
<i>Breyting tjónaskuldar:</i>			
- vegna tjóna ársins	4.394.691	(129.683)	4.265.008
- vegna tjóna fyrri ára	3.436.337	(63.499)	3.372.838
Tjónaskuld í árslok	8.064.016	(304.871)	7.759.145
Tilkynnt tjón	6.281.144	(205.755)	6.075.389
Ótilkynnt tjón	1.782.872	(99.116)	1.683.756
Alls í lok árs	8.064.016	(304.871)	7.759.145
<i>Iðgjaldaskuld:</i>			
- í ársbyrjun	4.878.441	(18.661)	4.859.780
Breyting ársins	381.564	15.381	396.945
- í árslok	5.260.005	(3.280)	5.256.725

Þróun vátryggingaskuldar á árinu 2017:

	Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut
<i>Tjónaskuld:</i>			
Tilkynnt tjón	4.841.509	(166.802)	4.674.707
Ótilkynnt tjón	1.331.657	(99.116)	1.232.541
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	20.556	0	20.556
Alls í upphafi árs	6.193.722	(265.918)	5.927.804
Greidd tjón á árinu	(6.114.547)	141.828	(5.972.719)
<i>Breyting tjónaskuldar:</i>			
- vegna tjóna ársins	3.748.777	(50.453)	3.698.324
- vegna tjóna fyrri ára	3.422.826	(45.381)	3.377.445
Tjónaskuld í árslok	7.250.778	(219.924)	7.030.854
Tilkynnt tjón	5.566.957	(120.808)	5.446.149
Ótilkynnt tjón	1.663.601	(99.116)	1.564.485
Uppgjörskostnaður og aðrir liðir	20.220	0	20.220
Alls í lok árs	7.250.778	(219.924)	7.030.854
<i>Iðgjaldaskuld og yfirfærður sölukostnaður:</i>			
- í ársbyrjun	4.049.259	(18.140)	4.031.119
Breyting ársins	829.182	(521)	828.661
- í árslok	4.878.441	(18.661)	4.859.780

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

24 Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka

Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka greinist þannig:

	2018	2017
Staða í ársbyrjun	868.891	819.600
Innborguð söfnun	46.713	52.483
Endurgreidd söfnun	(80.691)	(71.728)
Ávöxtun fjárfestinga	3.419	74.390
Þóknana gjöld	(5.612)	(5.854)
Líftr.skuld með fjárf.áhættu líftr.taka samtals í árslok	<u>832.720</u>	<u>868.891</u>

25 Skatteign og tekjuskattsskuldbinding

Félögin innan samstæðunnar voru í upphafi árs með ólíka stöðu gagnvart skatteign og skattsskuldbindingu. Móðurfélagið færði skatteign en dótturfélagið skattsskuldbindingu. Í árslok eru bæði félögin með bókfærða tekjuskattsskuldbindingu.

Breyting ársins greinist þannig:

	2018	2017
Tekjuskattseign í ársbyrjun	(78.345)	(72.006)
Tekjuskattur ársins, reiknaður	315.577	194.420
Tekjuskattur til greiðslu á næsta ári vegna rekstrar á árinu	(223.040)	(200.759)
Tekjuskattsskuldbinding (-eign) í árslok	<u>14.192</u>	<u>(78.345)</u>

Skatteign/skuldbinding samstæðunnar skiptist þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

	2018	2017
Rekstrarfjármunir	16.658	19.294
Viðskiptakröfur	(2.996)	(4.985)
Frestaður gengismunur	530	(294)
Yfirfæranlegt tap	0	(92.360)
Tekjuskattsskuldbinding í árslok	<u>14.192</u>	<u>(78.345)</u>

26 Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir greinast þannig:

	2018	2017
Viðskiptaskuldir	118.244	158.214
Fyrirframgreidd iðgjöld	131.099	115.733
Skuldir vegna endurtrygginga	42.844	77.905
Aðrar skammtímaskuldir og áfallin gjöld	221.627	225.927
Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir samtals	<u>513.814</u>	<u>577.779</u>

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

27 Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila:

Arion banki hf., móðurfélag Varðar og eigandi alls hlutfjár, dóttur- og hlutdeildarfélag móðurfélagsins, stjórnarmenn samstæðunnar og móðurfélagsins sem og varamenn, lykilstjórnendur samstæðunnar og nánir fjölskyldumeðlimir þeirra teljast vera tengdir aðilar hennar. Viðskipti samstæðunnar við tengda aðila eru gerð á markaðsvirði og armslengdarsjónarmiða gætt. Hér að neðan er yfirlit yfir viðskipti samstæðunnar við tengda aðila á árinu.

Viðskipti við tengda aðila 2018:

	Tekjur frá tengdum aðilum	Gjöld til tengdra aðila
Dótturfélag	17.686	0
Móðurfélag	295.150	14.824
Dóttur- og hlutdeildarfélag móðurfélagsins	1.490	18.864
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	8.106	0
	322.432	33.688

Kröfur og skuldir við tengda aðila í árslok 2018:

	Kröfur á tengda aðila	Skuldir við tengda aðila
Móðurfélag	2.413	0
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	1.512	0
	3.925	0

Viðskipti við tengda aðila 2017:

	Tekjur frá tengdum aðilum	Gjöld til tengdra aðila
Dótturfélag	0	70.282
Móðurfélag	92.697	8.002
Dóttur- og hlutdeildarfélag móðurfélagsins	13.256	15.711
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	7.862	0
	113.815	93.995

Kröfur og skuldir við tengda aðila í árslok 2017:

	Kröfur á tengda aðila	Skuldir við tengda aðila
Dótturfélag	160	0
Móðurfélag	4.400	0
Dóttur- og hlutdeildarfélag móðurfélagsins	42	1.401
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	1.571	0
	6.173	1.401

28 Liðir utan efnahags

Heildarskuldbinding vegna óinnkallaðra fjárfestinga til framtakssjóða í árslok nam 197,5 millj. kr.

Samstæðan leigir skrifstofu að Borgartúni 25, Reykjavík, Krossmóa 4 í Reykjanesbæ og Glerárgötu 34 á Akureyri. Samningstímabilin ná til 2026, 2020 og 2027. Leigugjöldin eru bundin vísitölu og eru 5,1 millj. kr. á mánuði. Að núverandi skiptast greiðslur þannig að 57,6 millj. kr. eru til greiðslu innan árs, 198,9 millj. kr. á árum 2-5 og 96,1 millj. kr. síðar.

Við gildistöku alþjóðlegs reikningsskilastaðals IFRS 16 um leigu 1. janúar 2019 breytist meðhöndlun leiguskuldbindinga í reikningsskilum. Áhrif breytingarinnar eru þau að fjárhæð eignfærðs nýtingarréttar og samsvarandi leiguskuldbindingar nemur um 300 millj. kr. Áhrif í rekstri felast í því að í stað leigugreiðslna færast afskriftir og vextir, en vextir flokkast ekki með rekstrarkostnaði á sama hátt og leigugreiðslur. Samstæðan hyggst beita afturvirkri innleiðingu að hluta, þannig að samanburðartölur eru ekki endurgerðar og áhrif innleiðingar eru færð í efnahagsreikning 1. janúar 2019.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

29 Atburðir eftir lok reikningstímabils

Engin efnisleg atriði hafa komið fram eftir reikningsskiladag sem krefjast myndu lagfæringar og breytingar á ársreikningi samstæðunnar 2018. Þann 20. febrúar 2019 staðfestu stjórn og forstjóri ársreikninginn.

30 Áhættustýring

Samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og stendur frammi fyrir eftirtöldum áhættum:

- Váttryggingaáhættu
- Mótaðilaáhættu
- Lausafjárahættu
- Markaðsáhættu
- Rekstraráhættu
- Eiginfjárahættu

Í skýringunum hér á eftir er gerð grein fyrir ofantöldum áhættum og þeim leiðum sem samstæðan beitir til þess að stýra þeim. Markmið samstæðunnar með áhættustýringu er að greina þá áhættu sem hún býr við, setja viðmið og hafa eftirlit með þróun áhættu.

Váttryggingaáhætta

Megináhættan sem samstæðan stendur frammi fyrir vegna hvers váttryggingasamnings er annars vegar líkur þess að hinn váttryggði atburður eigi sér stað og hins vegar óvissan um heildarfjárhæð tjóns. Eðli váttryggingasamnings, þar sem greiðsla fyrir þjónustuna (iðgjöld) eru innheimt fyrirfram en þjónustan veitt síðar, felur í sér að þessi áhætta er slembiáhætta og þess vegna ekki fyrirsjáanleg.

Í safni váttryggingasamninga þar sem líkindareikningi er beitt við verðlagningu og mat, stendur samstæðan frammi fyrir þeirri megináhættu að tjónagreiðslur verði umfram tjónaskuld. Þetta getur gerst ef fjöldi (tjónatíðniáhætta) eða alvarleiki (tjónsfjárhæðaáhætta) tjóna verður meiri en áætlað hefur verið.

Stjórnendur samstæðunnar beita ýmsum aðferðum til að stýra váttryggingaáhættu. Sem dæmi má nefna skilgreint og skjalfest áhættumat þar sem í gildi eru ákveðin fjárhæðamörk og læknisskoðana krafist eftir fyrirfram skilgreindum viðmiðum. Stjórnendur samstæðunnar mæla reglulega hvort iðgjöld í hverri grein standi undir tjónum greinarinnar.

Markmið endurtryggingasamninga samstæðunnar er að takmarka áhættu gagnvart stór- og/eða hamfaratjónum og jafna sveiflur í afkomu einstakra tryggingagreina af völdum slíkra tjóna. Endurtryggingar gera samstæðunni jafnframt kleift að taka á sig stærri váttryggingaáhættur og þjóna þannig þörfum markaðarins, sérstaklega fyrirtækja og stofnanna sem mörg hver váttryggja eignir með verðmæti langt umfram iðgjöld og eigið fé samstæðunnar. Endurtryggjendur skulu hafa mat á fjárhagsstyrk frá alþjóðlegu matsfyrirtæki sem samsvarar til A eða hærra í langtímamati frá Standard & Poor's. Samstæðan leitast við að kaupa svonefnda umframáhættusamninga (e. excess of loss). Slíkir samningar uppfylla langstærstan hluta endurtryggingaþarfar samstæðunnar þar sem þeir virka hvoru tveggja sem vernd fyrir einstakar áhættur (stórtjón) og einnig sem vernd vegna stærri atburða sem eftir atvikum snerta margar áhættur í einum atburði (hamfaratjón).

Til að mæla og stýra váttryggingaskuldaráhættu er staða tjónaskuldar tilkynnta tjóna yfirfarin mánaðarlega. Við ákvörðun um áætlun fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum er stuðst við tjónareynslu samstæðunnar og upplýsingar um framkomin ótilkynnt tjón á árunum 2009 - 2018. Váttryggingaskuld samstæðunnar er fjármögnuð með fjárfestingum í skuldabréfum og öðrum fjáreignum sem eru háðar markaðsáhættu. Fjárfestingaeygnir sem ætlað er að mæta váttryggingaskuld eru samkvæmt fjárfestingastefnu að stærstum hluta í skuldabréfum og innlánnum. Hlutabréfa- og endurfjármögnunaráhætta er því óveruleg.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

30 Áhættustýring (framhald)

Eftirfarandi tafla sýnir sundurbrot fjáreigna er mætt geta vátryggingaskuld:

	2018	2017
Fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum rekstur:		
Skráð skuldabréf	11.061.948	8.891.244
Skráð hlutabréf	1.672.442	1.543.605
Hlutdeildarskírteini	1.784.368	2.233.333
Aðrar fjáreignir	1.253.761	1.365.137
Fjáreignir samtals	<u>15.772.519</u>	<u>14.033.319</u>
Aðrar eignir	3.100.990	2.963.765
Handbært fé	1.340.039	1.461.076
Samtals	<u>20.213.548</u>	<u>18.458.160</u>

Vátryggingasamningar

Vátryggingasamningar eru ónæmir fyrir markaðsvöxtum, þar sem þeir eru ekki núvirtir og bera ekki samningsbundna vexti. Samstæðan jafnar sjóðsflæði af eignum og skuldum í safni sínu með því að áætla meðallíftíma þeirra.

Meðallengd vátryggingaskuldbindinga er reiknuð með því að nota sögulegar upplýsingar samstæðunnar og forvera hennar til að ákvarða uppgjörsmynstur fyrir tjónakröfur vegna vátryggingasamninga í vátryggingaskuld í efnahagsreikningi, bæði tilkynnt tjón og orðin en ótilkynnt tjón á reikningskiladegi.

Meðallengdin greinist þannig:

	2018	2017
Vátryggingaskuld - skaðááhætta (ár)	0,85	0,80
Vátryggingaskuld - slysaáhætta (ár)	1,75	2,05

Taflan hér að neðan sýnir skiptingu vátryggingaskuldar eftir tryggingartegundum:

	2018			2017		
	Heild	Hluttur endurtrygg.	Eigin hluttur	Heild	Hluttur endurtrygg	Eigin hluttur
Ökutækjatrýggingar	8.076.518	(2.069)	8.074.449	7.165.704	(2.573)	7.163.131
Eignatrýggingar	1.191.611	3.195	1.194.806	1.037.626	3.164	1.040.790
Sjótryggingar	164.391	(80.000)	84.391	35.803	0	35.803
Ábyrgðartryggingar	606.378	(32.951)	573.427	566.823	(32.037)	534.786
Slysa- og sjúkdómatr.	1.009.606	(31.638)	977.968	1.055.977	(27.374)	1.028.603
Líftryggingar	2.275.517	(164.688)	2.110.829	2.267.286	(179.765)	2.087.521
Samtals	<u>13.324.021</u>	<u>(308.151)</u>	<u>13.015.870</u>	<u>12.129.219</u>	<u>(238.585)</u>	<u>11.890.634</u>

Mat á vátryggingaskuld og þær forsendur sem notaðar eru byggja á mati stjórnenda. Þær forsendur sem notaðar eru byggja á reynslu, því að þróun tjóna til framtíðar fylgi svipuðu mynstri og í fortíðinni, innri upplýsingum, ytri markaðsupplýsingum og væntingum og öðrum útgefnum upplýsingum. Þetta hefur í för með sér mat tengt meðaltjónakostnaði, verðbólgu og tjónatíðni fyrir hvert tjónsár. Forsendur eru endurskoðaðar reglulega í þeim tilgangi að tryggja raunhæft og sanngjarnt mat.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

30 Áhættustýring (framhald)

Afkoma samstæðunnar er næm fyrir eftirfarandi þáttum og sýnir taflan áhrif á afkomu samstæðunnar eftir skatta.

	Forsendu- breyting	2018		2017	
		Vátrygg- skuld	Eigin vátr. skuld	Vátrygg- skuld	Eigin vátr. skuld
Meðaltjón	+ 10%	806.402	775.915	725.078	703.085
Tjónatíðni	+ 10%	806.402	775.915	725.078	703.085
Meðaluppgjörstími tjóna stýttist um	6 mán.	(118.305)	(110.552)	(103.374)	(103.148)

Endurtryggingaáhætta

Endurtryggingaáhætta felst í því að endurtryggjendur greiði ekki sinn hlut í tjónum. Oft tekur langan tíma að gera upp tjón. Á þeim tíma getur fjárhagsleg staða endurtryggjanda breyst á þann hátt að hann verði ófær um að standa við skuldbindingar sínar. Samstæðan hefur sett sér endurtryggingastefnu þar sem fram kemur að endurtryggjendur skuli hafa mat á fjárhagsstyrk frá alþjóðlegu matsfyrirtæki og mörk eru sett um hve mikla áhættu samstæðan tryggir hjá hverjum endurtryggjanda.

Hlutfallsleg skipting endurtryggjenda eftir lánshæfismati er eftirfarandi:

	2019	2018
AA	29,1%	28,0%
AA-	63,0%	62,9%
A+	2,9%	4,5%
A	2,2%	2,4%
A-	2,8%	2,2%
Samtals	100,0%	100,0%

Mótaðilaáhætta

Í mótaðilaáhættu felst áhættan á því að mótaðilar samstæðunnar geti ekki staðið við skuldbindingar sínar. Reglulegum mælingum á ógreiddum iðgjöldum og aldursgreiningu þeirra er ætlað að mæta og stýra þeirri áhættu vegna viðskiptakrafna. Að auki er farið yfir viðskiptasögu og lánshæfi nýrra viðskiptavina. Fjárfestingar samstæðunnar í skuldabréfum flokkast undir markaðsáhættu og eru því ekki taldar með hér. Hámarksáhætta vegna mótaðila á uppgjördsdegi var sem hér segir:

	2018	2017
Viðskiptakröfur	2.671.971	2.630.426
Endurtrygginga eignir	308.151	238.585
Handbært fé	1.340.039	1.461.076
Samtals	4.320.161	4.330.087

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

30 Áhættustýring (framhald)

Lausafjáraháætta

Lausafjáraháætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við skuldbindingar sínar þegar þær gjaldfalla. Áhættustýring samstæðunnar lágmarkar lausafjáraháettu með því að sjá til þess að nægjanlegt handbært fé sé fyrir hendi á hverjum tíma. Samstæðan hefur auk þess þá stefnu að skráðar fjáreignir samstæðunnar, sem eru stór hluti af heildareignum þess, sé hægt að innleysa með stuttum fyrirvara. Niðurbrot fjárhagslegra eigna og skulda eftir líftíma er sem hér segir:

31.12.2018	Gjaldkræft	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Óskilgr. líftími	Samtals
Eignir:							
Handbært fé	1.340.039	0	0	0	0	0	1.340.039
Fjárfestingar	0	0	1.008.949	5.748.575	4.479.813	4.535.182	15.772.519
Viðskiptakröfur	268.379	453.754	1.949.838	0	0	0	2.671.971
Aðrar körfur	0	0	120.868	0	0	0	120.868
Endurtryggingaeignir	0	33.370	88.364	87.173	20.429	78.815	308.151
Fjáreignir samtals	<u>1.608.418</u>	<u>487.124</u>	<u>3.168.019</u>	<u>5.835.748</u>	<u>4.500.242</u>	<u>4.613.997</u>	<u>20.213.548</u>
Skuldir:							
Vátryggingaskuld	0	2.332.012	4.005.897	5.752.553	868.853	364.706	13.324.021
Viðskiptaskuldir	0	511.505	2.309	0	0	0	513.814
Tekjuskattur til greiðslu ..	0	0	223.040	0	0	0	223.040
Fjárskuldir samtals	<u>0</u>	<u>2.843.517</u>	<u>4.231.246</u>	<u>5.752.553</u>	<u>868.853</u>	<u>364.706</u>	<u>14.060.875</u>
Eignir - skuldir	<u>1.608.418</u>	<u>(2.356.393)</u>	<u>(1.063.227)</u>	<u>83.195</u>	<u>3.631.389</u>	<u>4.249.291</u>	<u>6.152.673</u>
31.12.2017							
Eignir:							
Handbært fé	1.461.076	0	0	0	0	0	1.461.076
Fjárfestingar	0	0	1.227.067	4.089.537	3.770.318	4.946.397	14.033.319
Viðskiptakröfur	172.668	490.671	1.967.087	0	0	0	2.630.426
Aðrar körfur	0	0	94.754	0	0	0	94.754
Endurtryggingaeignir	0	20.590	61.877	41.059	5.706	109.353	238.585
Fjáreignir samtals	<u>1.633.744</u>	<u>511.261</u>	<u>3.350.785</u>	<u>4.130.596</u>	<u>3.776.024</u>	<u>5.055.750</u>	<u>18.458.160</u>
Skuldir:							
Vátryggingaskuld	0	2.062.114	3.609.303	5.157.477	810.284	490.041	12.129.219
Viðskiptaskuldir	0	576.942	837	0	0	0	577.779
Tekjuskattur til greiðslu ..	0	0	200.759	0	0	0	200.759
Fjárskuldir samtals	<u>0</u>	<u>2.639.056</u>	<u>3.810.899</u>	<u>5.157.477</u>	<u>810.284</u>	<u>490.041</u>	<u>12.907.757</u>
Eignir - skuldir	<u>1.633.744</u>	<u>(2.127.795)</u>	<u>(460.114)</u>	<u>(1.026.881)</u>	<u>2.965.740</u>	<u>4.565.709</u>	<u>5.550.403</u>

30 Áhættustýring (framhald)

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsvöxtum, verðbólgu, verði hlutabréfa og gengi gjaldmiðla hafi neikvæð áhrif á virði fjármálagerninga og þar með afkomu samstæðunnar.

Til að stýra markaðsáhöttu hefur samstæðan sett sér fjárfestingastefnu þar sem skilgreind eru markmið og vikmörk fyrir einstaka eignaflokka. Starfsmenn samstæðunnar fylgjast daglega með breytingum á markaði og þannig er virk stýring safnsins innan markmiða og vikmarka fjárfestingastefnu tryggð. Samstæðan hefur gert samkomulag við fjárvörsluaðila sem fylgjast með breytingum á mörkuðum og bregðast við með fjárfestingum í mismunandi eignum í samræmi við fjárfestingastefnu samstæðunnar. Stjórnendur samstæðunnar funda að lágmarki ársfjórðungslega með eignastýringaraðilum og yfirfara árangur og horfur á markaði. Stjórn samstæðunnar fylgist með heildarmarkaðsáhöttu samstæðunnar á mánaðarlegum fundum sínum.

Gerð er næmnigreining fyrir ákveðnum þáttum markaðsáhöttu sem sýnir hvernig breytingar á virði fjárfestinga sveiflast vegna breytinga á t.d. verði, vöxtum og verðbólgu og hvaða áhrif það myndi hafa á afkomu og eigið fé samstæðunnar.

i. Vaxtaáhætta

Stór hluti fjáreigna samstæðunnar eru vaxtaberandi ríkisskuldabréf. Næmnigreining fyrir vaxtaáhöttu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsvöxtum á reikningsskiladegi. Markaðsvextir ársins 2018 á óverðtryggðum skuldabréfum voru frá 4,16% til 6,18% og 0,97% til 2,22% á verðtryggðum skuldabréfum (2017: 4,15% til 5,58% og 1,76% til 3,12%). Fyrir fjáreignir og váttryggingasamninga tengist næmnigreiningin aðeins því fyrrnefnda þar sem bókfært verð váttryggingasamninga er ekki næmt fyrir breytingum á markaðsáhöttu. Laust handbært fé samstæðunnar er fjárfest í skammtímaverðbréfum til skemmri tíma en eins mánaðar.

Hækkun ávöxtunarkröfur um 100 punkta í árslok hefði leitt til 470,0 millj. kr. lækkunar á eignarsafni samstæðunnar á árinu 2018 (2017: 354,3 millj. kr.).

ii. Verðáhætta

Næmnigreining fyrir verðáhöttu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsverði, hvort sem verðbreytingarnar eru vegna einstakra fjárfestinga, útgefanda verðbréfa eða allra þátta sem hafa áhrif á fjármálagerninga sem viðskipti eru með á markaði.

Vegna þess að meirihluti fjáreigna samstæðunnar er bókfærður á gangvirði og gangvirðisbreytingarnar færðar í rekstrarreikning, munu allar breytingar á aðstæðum á markaði hafa áhrif á fjárfestingatekjur samstæðunnar.

iii. Gjaldmiðlaáhætta

Samstæðan fjárfestir óverulega í fjáreignum í gjaldmiðlum öðrum en starfrækslugjaldmiðli sínum en erlendar eignir námu um 295,2 millj. kr. í lok árs 2018 (2017: 32,4 millj. kr.). Af slíkum fjárfestingum leiðir að samstæðan ber áhöttuna af því að breytingar á gengi starfrækslugjaldmiðilsins gagnvart erlendum gjaldmiðlum hafi áhrif á þær eignir sem um ræðir.

Skýringar

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Rekstraráhætta

Rekstraáhætta er hættan á mögulegu óbeinu tapi í tengslum við mismunandi þætti er varða t.d. starfsfólk, tækni og skipulag og utanaðkomandi þætti svo sem lög og reglur og viðurkennda staðla um háttsemi fyrirtækja. Rekstraráhætta nær til allra rekstrareininga samstæðunnar.

Markmið samstæðunnar er að verjast rekstraráhettu til að koma í veg fyrir fjárhagslegt tjón og að orðstír hennar verði fyrir skaða.

Til þess að lágmarka rekstraráhettu gerir samstæðan m.a. kröfur um að verkefni og starfsskyldur séu aðskildar á viðeigandi hátt, um reglulegar afstemmingar á færslum og eftirlit með þeim, að farið sé að lögum og reglum, að gert sé reglulegt mat á rekstraráhettuþáttum, þjálfun starfsfólks og faglegri uppbyggingu samstæðunnar.

Eiginfjárahætta

Eiginfjárahætta er hættan á að gæði eða magn eigin fjár séu ekki nægileg til að geta mætt kröfum um styrk til að samstæðan geti staðið við skuldbindingar sínar þrátt fyrir áföll. Samstæðan framkvæmir eigið áhættu- og gjaldþolsmat árlega (ORSA), en þar er fjárhagslegur styrkur metinn og jafnframt horft til framtíðar. Eiginfjárahættu er stýrt með því að tryggja samstæðunni nægt eigið fé á hverjum tíma.

Tjónaþróun - óendurskoðuð

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Tjónaþróun greinist með eftirfarandi hætti:

Til viðbótar við framtíðarspár gefur þróun váttryggingaskuldar mælikvarða á getu samstæðunnar til að ákvarða endanlega tjónafjárhæð. Í efri hluta töflunnar (heildarfjárhæðir) kemur fram hvernig heildarfjárhæð tjóna hefur þróast síðustu ár. Í neðri hluta töflunnar (tjón í eigin hlut) hefur hlutdeild endurtryggjenda verið dregin frá þeim fjárhæðum sem birtar eru í efri hlutanum. Allar fjárhæðir eru á verðlagi hvers árs.

Heildarfjárhæðir

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Samtals
Mat á endanlegum tjónakostnaði:													
- í lok tjónsárs	1.993.186	2.647.351	2.911.913	3.015.332	3.266.017	3.906.425	4.248.868	4.745.964	5.095.054	5.908.168	5.471.849	7.733.650	
- einu ári síðar	2.215.980	2.860.711	3.144.359	2.961.934	3.157.087	3.628.839	3.923.292	4.857.675	4.993.515	5.936.509	6.495.428		
- tveimur árum síðar	2.317.461	2.874.252	3.213.480	3.008.500	3.216.608	3.627.754	3.916.440	4.795.185	5.279.216	6.278.641			
- þremur árum síðar	2.305.393	2.893.948	3.244.372	2.937.440	3.199.399	3.454.122	3.879.768	4.770.775	5.374.877				
- fjórum árum síðar	2.248.921	2.880.835	3.276.592	2.918.452	3.243.613	3.470.430	3.904.562	4.782.099					
- fimm árum síðar	2.264.551	2.868.091	3.260.097	2.879.940	3.236.786	3.452.929	3.894.246						
- sex árum síðar	2.269.915	2.880.042	3.265.492	2.905.558	3.287.684	3.442.002							
- sjö árum síðar	2.274.302	2.879.360	3.286.117	2.904.219	3.307.205								
- átta árum síðar	2.268.638	2.888.296	3.284.313	2.905.533									
- níu árum síðar	2.268.041	2.892.577	3.280.498										
- tíu árum síðar	2.266.309	2.903.128											
- ellefu árum síðar	2.263.445												
Mat á uppsöfnuðum tjónum í árslok 2018	2.263.445	2.903.128	3.280.498	2.905.533	3.307.205	3.442.002	3.894.246	4.782.099	5.374.877	6.278.641	6.495.428	7.733.650	52.660.752
Uppsafnaðar tjónagreiðslur í árslok 2018	(2.256.217)	(2.902.428)	(3.280.498)	(2.891.213)	(3.251.830)	(3.405.436)	(3.816.102)	(4.673.353)	(5.018.620)	(5.420.812)	(4.233.175)	(3.447.052)	(44.596.735)
Tjónaskuld í árslok 2018	7.228	700	0	14.320	55.375	36.566	78.144	108.746	356.257	857.829	2.262.253	4.286.598	8.064.016
Tjónaskuld vegna fyrri ára (2006 og fyrr) í árslok 2018													22.897
Heildartjónaskuld í árslok 2018													8.086.913

Tjónaþróun - óendurskoðuð

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Eigin tjón

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Samtals
Mat á endanlegum tjónakostnaði:													
- í lok tjónsárs	1.769.949	2.350.848	2.585.779	2.677.615	2.900.223	3.003.546	3.503.363	3.884.970	5.009.465	5.813.313	5.250.876	7.522.827	
- einu ári síðar	1.967.790	2.540.311	2.792.191	2.630.197	2.869.161	3.028.195	3.278.130	4.038.321	4.350.342	5.684.577	6.378.450		
- tveimur árum síðar	2.057.905	2.552.336	2.853.570	2.734.125	3.120.110	3.071.529	3.381.866	4.187.798	5.102.957	6.129.755			
- þremur árum síðar	2.047.189	2.569.826	2.948.485	2.849.317	3.071.423	2.986.551	3.415.552	4.556.414	5.225.011				
- fjórum árum síðar	1.997.042	2.618.103	3.178.294	2.801.714	3.183.402	3.015.810	3.721.761	4.627.312					
- fimm árum síðar	2.058.024	2.782.048	3.129.693	2.826.480	3.176.702	3.292.199	3.759.602						
- sex árum síðar	2.201.818	2.764.840	3.204.875	2.851.622	3.215.780	3.321.819							
- sjö árum síðar	2.183.330	2.825.911	3.225.117	2.834.258	3.220.008								
- átta árum síðar	2.226.525	2.834.681	3.205.196	2.875.520									
- níu árum síðar	2.225.940	2.822.897	3.243.713										
- tíu árum síðar	2.211.715	2.869.991											
- ellefu árum síðar	2.231.511												
Mat á uppsöfnuðum tjónum í árslok 2017	2.231.511	2.869.991	3.243.713	2.875.520	3.220.008	3.321.819	3.759.602	4.627.312	5.225.011	6.129.755	6.378.450	7.522.827	51.405.519
Uppsafnaðar tjónagreiðslur í árslok 2018	(2.230.075)	(2.869.991)	(3.243.713)	(2.858.807)	(3.215.530)	(3.292.415)	(3.688.258)	(4.527.964)	(4.883.874)	(5.279.942)	(4.157.929)	(3.405.170)	(43.653.668)
Tjónaskuld í árslok 2018	1.436	0	0	16.713	4.478	29.404	71.344	99.348	341.137	849.813	2.220.521	4.117.657	7.751.851
Tjónaskuld vegna fyrri ára (2006 og fyrr) í eigin hlut í árslok 2018													7.294
Heildartjónaskuld í eigin hlut í árslok 2018													7.759.145

Yfirlit um rekstur og efnahag - óendurskoðað

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

	2018	2017	2016
Helstu niðurstöðutölur			
úr ársreikningi:			
1. Iðgjöld ársins	10.843.784	9.726.488	8.264.756
2. Tjón ársins	7.831.028	7.171.251	5.782.046
3. Endurtryggjendur	191.973	332.144	334.194
4. Hreinn rekstrarkostnaður	1.984.890	2.056.151	2.191.217
5. Fjáreignatekjur	896.354	1.181.366	924.118
6. Kostnaður af fjárfestingastarfsemi	174.028	197.236	130.326
7. Hagnaður fyrir skatta	1.558.219	1.151.072	751.091
8. Skattar	312.619	194.421	114.235
9. Hagnaður ársins	1.245.600	956.651	636.856
10. Eigin váttryggingaskuld	13.015.870	11.890.634	9.958.923
11. Eigið fé	6.752.566	6.206.966	5.350.380
12. Eignir samtals	21.660.353	19.997.498	17.041.574

Fjárhæðir eru á verðlagi hvers árs.

Fjárhæðir fyrir 2016 eru samlagning á fjárhæðum samstæðu Varðar trygginga og OKKAR líftrygginga.

Helstu kennitölur:	2018	2017	2016
	%	%	%
1. Tjónahlutfall	72,2	73,7	70,0
2. Endurtryggingahlutfall	1,8	3,4	4,0
3. Kostnaðarhlutfall	18,3	21,1	26,5
4. Samsett hlutfall	92,3	98,3	100,5
5. Hlutfall fjáreignatekna	8,3	12,1	11,2
6. Eigið fé / iðgjöld ársins	64,6	66,8	68,1
7. Eigin váttryggingaskuld / eigin iðgjöld	124,5	127,9	126,8
8. Eiginfjárlutfall	31,2	31,0	31,4
9. Gjaldþolshlutfall	148,2	141,3	176,0
10. Arðsemi eign fjár	19,2	16,6	18,0
Vísitala neysluverðs, ársmeðaltal	454,8	443,0	435,3
Vísitala neysluverðs, árslok	463,9	447,2	439,0

Skilgreiningar:

1. Tjónahlutfall	Tjón í % af iðgjöldum.
2. Endurtryggingahlutfall	Nettó greiðslur til endurtryggjenda í % af iðgjöldum.
3. Kostnaðarhlutfall	Hreinn rekstrarkostnaður í % af iðgjöldum ársins.
4. Samsett hlutfall	Hreinn rekstrarkostnaður og tjón ársins í % af iðgjöldum ársins.
5. Hlutfall fjáreignatekna	Fjáreignatekjur í % af iðgjöldum ársins.
6. Eigið fé / iðgjöld ársins	Eigið fé í % af iðgjöldum ársins.
7. Eigin váttryggingaskuld / eigin iðgjöld	Eigin váttryggingaskuld í % af eigin iðgjöldum.
8. Eiginfjárlutfall	Eigið fé í % af skuldum og eigin fé.
9. Gjaldþolshlutfall	Gjaldþol í % af lágmarksgjaldþoli samkvæmt lögum.
10. Arðsemi eign fjár	Hagnaður í % af meðalstöðu eign fjár.

